

INLEIDING

2

Vorig jaar constateerde de redactie met voldoening dat het tijdschrift *De Negentiende Eeuw* zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld tot een solide platform waarop het interdisciplinaire academisch onderzoek naar de Nederlandse cultuur in ruime zin (beeldende kunst, architectuur, literatuur, geschiedenis, muziek) zich heeft kunnen manifesteren. Zowel ervaren academici als startende jonge onderzoekers weten de weg naar het tijdschrift te vinden en regelmatig zijn er interdisciplinaire themanummers verschenen, al dan niet gerelateerd aan ons jaarlijkse congres. De peer reviewprocedure, waarbij steeds voor elke aangeboden bijdrage het advies van twee deskundigen van buiten de redactie wordt gevraagd, heeft bijgedragen aan het wetenschappelijk niveau van de artikelen, terwijl deze naar onze mening prettig leesbaar zijn gebleven.

Al langere tijd leefde bij de redactie de wens om het tijdschrift nog aantrekkelijker te maken, zowel voor lezers als voor potentiële auteurs. Daarbij richtten onze verlangens zich op een aantal verschillende aspecten. Allereerst wilden wij de periode waarop het tijdschrift zich richt graag wat verruimen, zowel naar voren als naar achteren in de tijd – niet voor niets wordt er vaak gesproken van ‘de lange negentiende eeuw’. Wanneer wij de scope namelijk verbreden van het einde van de achttiende eeuw tot aan de Tweede Wereldoorlog, wordt het mogelijk langere lijnen in de geschiedenis te trekken en zo op een overtuigende wijze ontwikkeling en continuïteit te laten zien. Het is prachtig om dit te kunnen doen met thema’s als classicisme, gemeenschapskunst, de ontwikkeling van een literaire cultuur, de politieke impact van de confessionelen, om er een aantal te noemen. Daarmee zetten we de relevantie van het verleden dat inmiddels zeker één of twee eeuwen achter ons ligt sterker in het licht. Hierbij komt dat er geen interdisciplinair tijdschrift is, gericht op de Lage Landen, dat zich bezighoudt met de periode van het interbellum, terwijl er juist veel fascinerend onderzoek naar die periode wordt gedaan.

Een andere wens was van meer esthetische aard. Graag wilden we onze lezers een tijdschrift aanbieden met een aantrekkelijker uiterlijk en vooral voorzien van afbeeldingen in kleur. Voor kunsthistorici in het bijzonder maakt kleur ons tijdschrift veel aantrekkelijker, zowel om het te lezen als om erin te publiceren.

Dit alles heeft geleid tot het besluit van het bestuur en van de redactie om vanaf jaargang 2017 het tijdschrift in een nieuwe vorm aan te bieden, gericht op de bredere periode van 1780 tot 1940. In dat verband krijgt het tijdschrift en daarmee ook de werkgroep, een andere naam, te weten: *De Moderne Tijd. De Lage Landen, 1780-1940*. De naam De Moderne Tijd is gekozen als tegenhanger van de voorafgaande historische periode, die doorgaans als de ‘vroegmoderne tijd’ wordt aangeduid. In het nieuwe tijdschrift zal het onderzoek naar de kunst, cultuur en geschiedenis van de Lage Landen in de moderne tijd – waarvan de negentiende eeuw prominent deel uitmaakt – zich breed kunnen ontploegen. Twee keer per jaar zal het tijdschrift in kleur verschijnen.

Vol trots en vreugde presenteren we het eerste nummer van *De Moderne Tijd. De Lage Landen, 1780-1940*, met daarin bijdragen van aanstormende en gevestigde onderzoekers. De artikelen bestrijken verschillende disciplines en periodes: Marita Mathijssen, die aan de wieg stond van onze werkgroep en het tijdschrift, schreef het openingsartikel over de ontwikkeling van de historische roman en het Scottiaanse dichtverhaal in Nederland en Vlaanderen van 1780 tot 1940. De cultuurhistorische benadering van laatnegentiende-eeuwse voetbalfoto's vormt het onderwerp van het artikel ‘Actie op het veld’ van Jan Luitzen en Wim Zonneveld. Myrthel Van Etterbeeck schreef een artikel over de vergeten Vlaamse bestsellerauteur Abraham Hans (1882-1939) en zijn oorlogsromans. Jan Hein Furnée ten slotte onderzoekt de betekenisverschuivingen van de bekendste en tegelijkertijd meest beruchte *grand opéra* in de Lage Landen, *La Muette de Portici* van Daniel Auber, die zo'n belangrijke rol speelde in de Belgische Omwenteling van 1830.

Ondertussen heeft zich ook een wijziging in de samenstelling van de redactie voorgedaan: kunsthistorica Annemieke Hoogeboom van de Universiteit Utrecht neemt de plaats in van Terry van Druten. We danken Terry hartelijk voor zijn inzet en wensen zijn opvolger een mooie tijd in de redactie toe.